

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇANAKKALE İL ÖZEL İDARESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	11
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	11
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	36

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	4
Tablo 2: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	5
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	7
Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	7
Tablo 5: İl Özel İdaresinin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler.....	8
Tablo 6: Taşınmaz Mal Değerleri Karşılaştırma Tablosu	14

KISALTMALAR

EKAP	Elektronik Kamu Alım Platformu
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
YIKOB	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Mali Tablolarda Taşınmaz Mal Hesaplarındaki Değerler ile Taşınmaz İcmal Cetvellerindeki Değerlerin Tutarsız Olması
2. Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nun Mevzuata Uygun Olarak Tutulmaması ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
3. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payına İlişkin Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması ve Tahsilat İşlemleri Sonrası Bütçe Geliri Olarak Kaydedilmemesi
4. Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmazlar Form ve Cetvellerinin Mevzuata Uygun Olarak Tutulmaması ve Birbirleriyle Tutarsız Olması
2. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
3. Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi
4. Taşınmazların Kiraya Verilmesine İlişkin İhalelerde Sözleşmelerde Belirtilen Hükümlere Uyulmaması
5. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Paylarının Tahsilinin Zamanında Yapılmaması
6. Doğrudan Temin Suretiyle Yapılan Alımların Elektronik Kamu Alım Platformuna Kaydedilmemesi
7. Yapım İşlerinde All Risk Sigorta Poliçelerine İlişkin Hatalı Uygulamalar Yapılması
8. Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Hakedişlerin Ödenmesinde Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Borç Sorgulamasının Yapılmaması
9. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması

10. Serbest Tüketici Durumundaki İdarenin Elektrik Enerjisi Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Çanakkale İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup faaliyetlerini 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Bu itibarla il özel idareleri il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, karar organı olan il genel meclisi seçimle oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişiliğidir. İl özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi validir.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesine göre İl Özel İdaresi, mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) Gençlik ve spor, sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plânı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde,

b) İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında,

c) Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işleri,
yapmakla görevli ve yetkilidir.

Ayrıca bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, kendi görev alanına giren sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskân, gençlik ve spor gibi hizmetler ile bu kurum ve kuruluşların ildeki tüm yapım, bakım ve onarım işlerini kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilir. Bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşlarından aktarılan bu tür ödenekler ile gerçekleştirilecek

yatırımlar il özel idarelerince tüm il sınırları içerisinde yapılabilmektedir.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 97'nci maddesinde mahalli idareleri ve bunların merkezi idare ile olan alaka ve münasebetlerini düzenlemek Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görevleri arasında sayılmıştır. Bu amaçla İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü kaldırılarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı teşkilatı bünyesinde Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Söz konusu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 100'üncü maddesinde de; mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak yeni kurulan Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yerel yönetimler hakkında verilen yetki ve görevlerin yanında, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ile İçişleri Bakanlığına verilen il özel idaresinin teşkilatı ve işleyişi üzerinde düzenleme, izin ve onay verme görev ve yetkileri halen devam etmektedir. Bu itibarla 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca, il özel idarelerinin organlarının çalışma usulleri, norm kadrolarının belirlenmesi, üst yönetici olarak vali ve genel sekreterin atanması, idari denetimi, bütçe ve muhasebe sisteminin oluşturulması, borçlanma izni, işletme ve şirket kurulması ile yurtdışı ilişkilerin yürütülmesi konuları da İçişleri Bakanlığının vesayet denetimi altındadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İl özel idaresinin organları; il genel meclisi, il encümeni ve validir. 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 9'uncu maddesi gereğince; İl Genel Meclisi, İl Özel İdaresinin karar organıdır ve ildeki seçmenler tarafından seçilmiş üyelerden oluşur. İl Genel Meclisi, başkan dâhil 35 üyeden oluşmaktadır. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi İl Genel Meclisi Kararı ile olur.

İl encümeni ise valinin başkanlığında, genel sekreter ile il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından seçeceği üç üye ve valinin her yıl birim amirleri arasından seçeceği iki üyeden oluşan il özel idaresinin icra organıdır.

Vali, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Görev ve yetkileri 5302 sayılı Kanun'un 30'ncü maddesinde sayılan Vali, il özel idaresi teşkilâtının en üst amiri olarak

il özel idaresi teşkilâtını sevk ve idare etmektedir. İl özel idaresi personeli vali tarafından atanır.

Genel sekreter, il özel idaresi hizmetlerini vali adına ve onun emirleri yönünde, mevzuat hükümlerine, il genel meclisi ve il encümeni kararlarına, il özel idaresinin amaç ve politikalarına, stratejik plan ve yıllık çalışma programına göre düzenler ve yürütür. Genel sekreter, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile atanır ve aynı usulle görevden alınır.

İl özel idaresi teşkilatı; Genel Sekter, Genel Sekreter Yardımcıları ile Destek Hizmetleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Etüt Proje Müdürlüğü, Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Müdürlüğü, Yol ve Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü, Encümen Müdürlüğü, Yatırım ve İnşaat Müdürlüğü, Su ve Kanal Hizmetleri Müdürlüğü, Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ile Vali'ye bağlı olarak görev yapan birimlerden oluşmaktadır.

İl özel idaresinin teşkilat yapısında, doğrudan valiye bağlı üç adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Genel Sekreterlik, İç Denetim Birimi ve Hukuk Müşavirliğidir.

Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, İl genel meclisinin onayından geçirmek suretiyle yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür.

İl özel idaresinde çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Çanakkale İl Özel İdaresi hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda

detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	268	167
Sözleşmeli Personel		38
Kadrolu İşçi	128	57
Geçici İşçi		
Toplam	396	262
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		164

Ayrıca İl Özel İdaresinin doğrudan hissedarı olduğu bir şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

İl özel idaresi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabidir.

İl özel idaresi bütçesi ile muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu, 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 44, 45 ve 48'inci, 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 65'inci ve 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18 ve 22'nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği, il özel idarelerinin gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması, kesin hesabın çıkarılması, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesi amaçlarına göre faaliyet göstermelerini öngörmektedir.

İl özel idarelerinin mali işlemlerin gerçekleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesi kapsamında, harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler, bu belgelerin şekil ve türleri Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

İlin stratejik plânına uygun olarak hazırlanan bütçe, il özel idaresinin mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır. Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir. Bütçe yılı devlet mali yılı ile aynıdır.

Vali tarafından hazırlanan bütçe tasarısı Eylül ayı başında il encümenine sunulur. Encümen, bütçeyi inceleyerek görüşüyle birlikte Kasım ayının birinci gününden önce il genel meclisine sunar.

İl genel meclisi bütçe tasarısını yılbaşından önce aynen veya değiştirerek kabul eder. Ancak, meclis bütçe denkliğini bozacak biçimde gider artırıcı ve gelir azaltıcı değişiklikler yapamaz.

İl özel idaresi bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir. İlçelerde bu yetki kaymakam tarafından kullanılır.

İlçelere gönderilecek ödeneklerin, il özel idaresi mali kontrol yetkilisi tarafından vize edilmesi yeterlidir. Bu ödeneklerin harcanması sırasında ayrıca harcama öncesi kontrol işlemi yapılmaz.

Her yıl bütçesinin kesin hesabı, vali tarafından hesap döneminin bitiminden sonra gelen Mart ayı içinde encümenine sunulur. Kesin hesap il genel meclisinin Mayıs ayı toplantısında görüşülerek karara bağlanır.

Kesin hesabın görüşülmesi ve kesinleşmesinde, bütçeye ilişkin hükümler uygulanır.

Çanakkale İl Özel İdaresi bütçesinin hesaplarını Mali Hizmetler Müdürlüğü tutmaktadır. Muhasebe hizmetleri İçişleri Bakanlığının e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

İl özel idare bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

İl özel idaresinin bütçe gelir ve giderlerine ilişkin tahminlerle, gerçekleştirmelere aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir.

Tablo 2: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Çeşidi	Önceki Yılda Devreden Ödenekler (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenekler (TL)	Kurum Dışı Ek/ Özel Ödenek (TL)	Aktarmayla Eklenen/ Düşülen Ödenekler (TL)	Net Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Giderleri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenekler (TL)	Sonraki Yıla Devreden Ödenekler (TL)
Personel Giderleri	26.888,88	30.281.300,00	31.337.277,91	-76.503,70	61.568.963,09	59.803.287,36	1.765.675,73	
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		4.680.000,00	1.985.424,11	93.685,50	6.759.109,61	6.271.911,44	487.198,17	
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.762.014,63	36.032.813,00	13.384.339,84	2.879.628,60	55.058.796,07	49.132.975,20	1.879.028,98	4.046.791,89
Faiz Giderleri		3.500.000,00	1.600.000,00		5.100.000,00	5.048.062,81	51.937,19	
Cari Transferler		5.473.600,00	600.000,00		6.073.600,00	4.855.170,67	1.218.429,33	
Sermaye Giderleri	122.400.638,52	36.778.175,00	236.159.156,03	-175.400.613,43	219.937.356,12	71.545.286,17	3.566.185,75	44.825.884,20
Sermaye Transferleri		6.654.112,00		179.603.803,03	186.257.915,03	186.247.915,03	10.000,00	
Borç Verme								
Yedek Ödenek		7.100.000,00		-7.100.000,00				
Toplam	125.189.542,03	130.500.000,00	285.066.197,89	0,00	540.755.739,92	382.904.608,68	8.978.455,15	148.872.676,09

İl Özel İdaresinin 2021 yılı bütçesi ile 130.500.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup 125.189.542,03 önceki yıldan devreden 285.066.197,89 TL yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 540.755.739,92 TL olmuştur. Yıl içinde 382.904.608,68 TL bütçe

gideri yapılmış, 8.978.45,15 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 148.872.676,09 TL ödenek ise 2022 yılına devretmiştir.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri					
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.100.000,00	8.566.097,38	2.820,00	8.563.277,38	94
04- Alınan Bağış ve Yardımlar		236.489.031,22		236.489.031,22	
05- Diğer Gelirler	130.900.000,00	202.464.561,14	323,63	202.464.237,51	155
06- Sermaye Gelirleri					
08-Alacaklardan Tahsilat					
09- Red ve İadeler					
Toplam	140.000.000,00	447.519.689,74	3.143,63	447.516.546,11	320

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri %320 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gelirlerin önemli bir kısmını diğer gelirler ve alınan bağış ve yardımlar oluşturmaktadır.

Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderlerinin Ekonomik Kodu	2021 Yılı Gider Bütçesi (TL)	2021 Yılı Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	30.281.300,00	59.803.287,36	198
02-S.G.K. Devlet Prim Giderleri	4.680.000,00	6.271.911,44	134
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	36.032.813,00	49.132.975,20	136
04-Faiz Giderleri	3.500.000,00	5.048.062,81	144
05-Cari Transferler	5.473.600,00	4.855.170,67	89
06-Sermaye Giderleri	36.778.175,00	71.545.286,17	194

07-Sermaye Transferleri	6.654.112,00	186.247.915,03	2799
09-Yedek Ödenek	7.100.000,00		
Toplam	130.500.000,00	382.904.608,68	293

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri %293 seviyesinde gerçekleşmiştir. Cari transferler hariç bütün gider kalemleri tahmin edilenin üzerinde gerçekleşmiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın İl Özel İdaresinin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 441.607.197,12 TL, Faaliyet Geliri 448.642.710,98 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 7.035.513,86 TL olarak gerçekleşmiştir.

Çanakkale İl Özel İdaresinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 5: İl Özel İdaresinin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	İl Özel İdaresinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	GESTAŞ DENİZ ULAŞIM TURİZM TİCARET A.Ş.	25.500.000,00	25.466.850,00	99,87

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Çanakkale İl Özel İdaresinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın

kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İdarenin Kurumsal Risk Yönetimi ve İç Kontrol Sistemi bakımından yapılan

incelemeler neticesinde;

İdarede İç Kontrol Birimi oluşturulmuş, İç Kontrol Eylem Planı hazırlanmış ve yönetim tarafından çalışanlara duyurulmuştur,

Tüm birimlerin görev, yetki ve sorumlulukları çalışma yönergesi ve imza yetkileri yönergesinde belirlenmiş, hizmet standartları oluşturularak İdarenin internet sitesinde yayımlanmıştır,

Her birimin ayrı ayrı iş akış süreçleri belirlenmiş ve üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulmuştur,

Birim faaliyet raporları düzenlenmekte ve güvence beyanı verilmektedir,

Ön mali kontrol yapılmaktadır,

İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri, kamuoyuna duyurmamaktadır,

İdarede 3 tane iç denetçi kadrosu bulunmakta ve 1 tane denetçi istihdam edilmektedir,

Üst yönetici tarafından onaylanmış yıllık iç denetim programı henüz hazırlanmamıştır. İç denetim raporları ile bunlar üzerinde yapılmış işlemler İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilmemiştir,

İç denetim birimi, üst yönetimine rapor sunmamakta ancak üst yöneticinin talebi doğrultusunda danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirmektedir.

İç Denetim Yönergesi, iç denetim birimi tarafından hazırlanmış ve üst yöneticinin onayına sunulmuştur.

İdarenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçların değerlendirilmesi neticesinde; İç Kontrol sisteminin kurulması ve geliştirilmesinin Üst Yönetim tarafından kısmen benimsendiği, İdarenin iç kontrol sisteminin gelişiminin orta seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının tam anlamıyla yerleşmediği, uygulamada geliştirilmesi gereken alanlar olduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çanakkale İl Özel İdaresinin 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi

tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mali Tablolarda Taşınmaz Mal Hesaplarındaki Değerler ile Taşınmaz İcmal Cetvellerindeki Değerlerin Tutarsız Olması

Kurumun mali tablolarında yer alan Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubundaki Taşınmaz Malların değerleri ile taşınmaz icmal cetvellerinde yer alan değerlerin tutarsız olduğu görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesinde, kamu idarelerinin yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlarını Yönetmelikte belirtilen cinslere göre ekte yer alan formlara kaydetmeleri ve mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik’in ekinde yer alan taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Yönetmelik’in “Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler” başlıklı Geçici 1’inci maddesinde; taşınmazların fiili envanterinin emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanacağı ve ilgili formlara ve icmal cetvellerine kaydedileceği, fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgilerin muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verileceği ve muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 01.10.2014 tarihi itibarıyla çıkararak ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarının yapılacağı ve Yönetmelik’in 5’inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki Yönetmelik hükümlerinde açıkça ifade edildiği üzere en geç 30.09.2014 tarihi itibarı ile mevcut taşınmazların fiili envanterinin kurumların kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince tamamlanarak muhasebe birimlerine verilmesi, muhasebe birimlerinin de 01.10.2014 tarihi itibarıyla fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapmaları gerekmektedir. Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin ise 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir.

Ancak muhasebe kayıtları, mali tablolar ve taşınmaz icmal cetvellerinin incelenmesi sonucunda aşağıdaki tabloda görüleceği üzere mali tablolarda yer alan taşınmaz değerleri ile icmal cetvellerindeki değerlerin tutarsız olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Taşınmaz Mal Değerleri Karşılaştırma Tablosu

Hesap Adı	Bilanço Değeri TL	Taşınmaz İcmal Cetveli Değeri TL	Fark TL
250 Arazi ve Arsalar Hesabı	3.852.301,67	298.730.384,61	-294.878.082,94
251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	138.366.203,35	198.896,80	138.167.306,55
252 Binalar Hesabı	48.876.438,21	208.300.231.655,78	-208.251.355.217,57

Kamu idaresi cevabında, hatalı uygulamanın düzeltileceği ifade edilmektedir. Ancak yapılacak olan düzeltme kayıtları, 2022 yılı muhasebe kayıtlarını ve mali tablolarını etkileyecek olup, 2021 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmayacaktır.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, ilgili birimler tarafından taşınmaz kayıt ve işlemlerinin mevzuata uygun şekilde yapılarak Taşınmaz İcmal Cetvellerindeki değerler ile muhasebe kayıtları ve mali tablolarda yer alan değerlerin uyumluluğunun sağlanması gerektiği, bu haliyle Bilançoda Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabının doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nun Mevzuata Uygun Olarak Tutulmaması ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu (Ek 6) nın mevzuata uygun olarak tutulmadığı ve kurum tarafından tahsisli kullanılan taşınmazlar olduğu halde, söz konusu taşınmazların muhasebe kayıtlarında ve mali tablolarda yer almadığı (2.100 TL tutarında yol yapım gideri hariç) görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesinde, kamu idarelerinin yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlarını Yönetmelikte belirtilen cinslere göre ekte yer alan formlara kaydetmeleri ve mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik’in ekinde yer alan taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı maddede tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu Ek 6 da, yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutmaları gerektiği ifade edilmektedir.

Ancak kurum tarafından tutulan Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu Ek 6 incelendiğinde, mevcut kullanım şekli sütununda satıldı, devredildi, tahsis edildi gibi bilgiler yer alan halen kendi kullanımında olmayan taşınmazların olduğu, yine edinme şekli sütununda satın alma, kamulaştırma, hibe gibi bilgiler yer alan yani kendi adına tescilli ve kendi yönetiminde olması gereken taşınmazların da olduğu görülmektedir. Bu durumda olan taşınmazların güncellenerek ilgili formlarda takibinin sağlanması, herhangi bir şekilde kullanımından çıkanların ise durumuna uygun şekilde kaydının yapılması gerekmektedir.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün 27.04.2015 tarih ve 90192509-010.03-4167 sayılı “Taşınmaz tahsis işlemleri” konulu genel yazılarında 1.3.Tahsis işleminin muhasebeleştirilmesi başlığı altında tahsisli taşınmazların kayıt işlemleri örneklerle anlatılmıştır. Söz konusu yazıda;

“Taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgeler muhasebe birimine verildiğinde; ilgisine göre 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252-Binalar Hesabına (03.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) borç, 500-Net Değer Hesabına (12.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) alacak; varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarları 500-Net Değer Hesabına (13.Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarı) borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilecektir. Bu kayıtlar taşınmazı tahsisli olarak kullanan idarenin taşınmaza ilişkin harcamalarını muhasebeleştirilen ilgili muhasebe birimlerince yapılacaktır.” Denilmektedir.

Ancak muhasebe kayıtları, mali tablolar ile taşınmaz form ve cetvellerinin incelenmesi sonucunda Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu ek 6 da tahsisli kullanılan toplam 119.431.955,93 TL değerinde arsa, tarla, bina, ile yeraltı ve yerüstü düzeni niteliğinde, taşınmaz olmasına rağmen, 250 Arazi ve arsalar hesabı, 251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı (2100 TL tutarında yol yapım gideri hariç) ve 252 Binalar hesabının 03.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar alt kodunun işlem görmediği, yine karşılıklı çalışacağı diğer hesap olan 500 Net

Değer hesabının 12.Tahsisli kullanılan taşınmazlar alt kodu ile 13.Tahsis edilen taşınmazlar için ayrılmış amortisman tutarı alt kodunun işlem görmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında hatalı işlemlerin düzeltildiği ifade edilmektedir.. Ancak yapılan düzeltme kayıtları, 2022 yılı muhasebe kayıtlarını ve mali tablolarını etkilemekte olup, 2021 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, ilgili birimler tarafından taşınmaz kayıt ve işlemlerinin mevzuata uygun şekilde yapılarak taşınmaz form ve cetvellerindeki değerler ile muhasebe kayıtları ve mali tablolarda yer alan değerlerin uyumluluğunun sağlanması gerektiği, bu haliyle Bilançoda yer alan 250 Arazi ve arsalar hesabı, 251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı, 252-Binalar hesabı, 257-Birikmiş amortismanlar hesabı ve 500 Net değer/sermaye hesabının doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payına İlişkin Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması ve Tahsilat İşlemleri Sonrası Bütçe Geliri Olarak Kaydedilmemesi

Kurum tarafından belediyelerce taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı paylarından tahsil olunan tutarların bildirilmesi sonrasında yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı ve bu payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte bütçe gelirleri hesabına kaydedilmeyerek emanet hesaplarında izlendiği görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "Çeşitli Hükümler" başlıklı 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında yer alan;

"21/07/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12'nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür." hükmü ile 12'nci madde gereğince il özel idaresince kullanılan haklar ve yetkiler YİKOB'lara devredilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanun'un 12'nci maddesinde ise;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk

ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.” ifadesine yer verilerek belediyelerin topladığı emlak vergisinin %10’u oranında ayrıca taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunacağı ve bu tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, söz konusu tutarların takip ve tahsil işlemleri ile gelir kayıtlarının nasıl yapılacağı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nde söz konusu tutarların takip ve tahsil işlemleri ile gelir kayıtlarının nasıl yapılacağı Yönetmelik’in 120 Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin 86,87 ve 88’inci maddelerinde, belirtilmiştir. Bu çerçevede; gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600 Gelirler hesabına alacak; bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, 100 Kasa hesabı, 102 Banka hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800 Bütçe gelirleri hesabına alacak, 805 Gelir yansıtma hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payı adı altında toplanan tutarların, kurumca muhasebeleştirilmesi işlemlerinde, belediyelerden bildirimler geldiğinde 120 Gelirlerden alacaklar hesabına borç ve 600 Gelirler hesabına alacak yazılarak tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise gelen tutarın 102 Banka hesabına borç ve 120 Gelirlerden alacaklar hesabına alacak, diğer taraftan 800 Bütçe gelirleri hesabına alacak, 805 Gelir yansıtma hesabına borç yazılarak tahsilat kaydının yapılması gerekmektedir.

Nitekim Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı’nın 18/11/2016 tarih ve 2016/3 seri nolu YİKOB alacakları konulu Tahsilat İç Genelgesinde, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının, 3152 sayılı Kanununun 28/A maddesinde YİKOB’un gelirleri arasında sayılmadığı ancak, ilgili mevzuatı gereği belediyeler tarafından tahsil edildiği halde süresinde YİKOB’a aktarılmayan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının, genel bütçenin dışında özel bütçeli kamu tüzel kişisi olan YİKOB tarafından, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilerek kendi bütçesine gelir kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Söz konusu Genelge genel bütçenin dışında mahalli idare kamu tüzel kişisi olan il özel idareleri içinde aynı Kanundan doğan aynı nitelikte bir gelir olduğu için emsal teşkil etmektedir.

Ancak, uygulamada belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların, Kuruma bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte 333 Emanetler hesabında izlendiği, 120 Gelirlerden alacaklar hesabı, 800 Bütçe gelirleri hesabı ve 805 Gelir yansıtma hesabı ile

ilişkilendirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, hatalı uygulamanın düzeltileceği ifade edilmektedir. Ancak yapılacak olan düzeltme kayıtları, 2022 yılı muhasebe kayıtlarını ve mali tablolarını etkileyecek olup, 2021 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmayacaktır.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi sonucunda, 2021 yıl sonu itibarı ile henüz tahsil edilmeyen, yapılandırılanlar hariç, toplam 1.414.710,08 TL tutarındaki taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı alacağının tahakkuk kayıtlarının yapılmaması ve tahsilinde ilgili hesaplara kaydının yapılmaması nedeniyle mali tablolarda yer alan 120 Gelirlerden alacaklar hesabı, 333 Emanetler hesabı, 600 Gelirler hesabı, 800 Bütçe gelirleri hesabı ve 805 Gelir yansıtma hesabının doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılmaması

İdare tarafından, Vilayetler Birliği ve Güney Marmara Kalkınma Ajansına aktarılması gereken katılım paylarının 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmeksizin doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının niteliğini düzenleyen 276'ncı maddesinde bu hesabın, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı,

Aynı Yönetmelik'in 277'nci maddesinde; bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların ise 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına borç, 103 Verilen çekler ve gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği,

Hususları düzenlenmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun'un "Gelirler ve yönetilecek fonlar" başlıklı 19'uncu maddesinin d bendinde; İl özel idareleri için bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel ve özel bütçeli

kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere, cari yıl bütçesinden yüzde %1 oranında aktarılacak pay ajansın gelirleri arasında sayılmıştır.

Vilayetler Birliği Ana Tüzüğü'nün 24'üncü maddesinde; birlik üyelerinin, en son kesinleşmiş bütçelerinin %1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe ödeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, 2021 yılında Güney Marmara Kalkınma Ajansı ve Vilayetler Birliğine 2.649.408,00 TL tutarında pay aktarılmış ancak aktarılan bu paylar 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, uygulamanın bulguda ifade edildiği şekilde yapılmaya başlandığı ifade edilmektedir. Ancak yapılan düzeltme kayıtları, 2022 yılı muhasebe kayıtlarını ve mali tablolarını etkilemekte olup, 2021 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır.

İdare tarafından Kalkınma Ajansı ve Vilayetler Birliğine aktarılması amacıyla hesaplanan paylar için 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının kullanılmaması nedeniyle, söz konusu hesapların doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlar Form ve Cetvellerinin Mevzuata Uygun Olarak Tutulmaması ve Birbirleriyle Tutarsız Olması

Kurumun taşınmaz mal işlemlerinin incelenmesi sonucunda taşınmazlar form ve cetvellerinin mevzuata uygun olarak tutulmadığı ve birbirleri ile tutarsız olduğu görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde, kamu idarelerinin yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlarını Yönetmelikte belirtilen cinslere göre ekte yer alan formlara kaydetmeleri ve mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik'in ekinde yer alan taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu Ek 2 incelendiğinde geçmiş yıllarda

satıldığı yada devredildiğine ilişkin ilgili sütununda kayıt bulunan toplam 21.905.471,00 TL değerinde taşınmazın da formda yer almaya devam ettiği ve satılan ve devredilenler dahil toplam 118.123.491,90 TL değerinde tapuda kayıtlı mal olduğu görülmektedir. Bu forma istinaden mali hizmetler birimince konsolide edilerek düzenlenmiş olması gereken Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar İçin İcmal Cetveli Ek 7A da toplam 208.598.540.592,43 TL değerinde tapuda kayıtlı taşınmaz olduğu görülmektedir. Bu durumda form ve cetvel arasında 208.480.417.100,53 TL fark bulunmaktadır.

Yine Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu Ek 3 de yer alan taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınması gerektiği halde taşınmazlar için sıfır değerinin yer aldığı ve form toplamının sıfır olduğu görülürken bu forma istinaden mali hizmetler birimince konsolide edilerek düzenlenmiş olması gereken Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar İçin İcmal Cetveli Ek 7B de toplam 619.139,44 TL değerinde taşınmaz olduğu görülmektedir. Benzer hatalar diğer form ve cetveller içinde geçerlidir.

Kamu idaresi cevabında, hatalı uygulamanın düzeltileceği ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde ilgili birimler tarafından taşınmaz kayıt ve işlemlerinin mevzuata uygun şekilde yapılarak form ve cetveller arasında tutarlılığın sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kurumun Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu ile Sınırlı Ayni Haklar İle Kişisel Haklar ve Tahsis Formunda kayıtlı taşınmazlarından bir kısmının cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde cins tashihi;

“Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi” şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in “Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10'uncu maddesinde;

(1) *“Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar...”*

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihi ile ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.” Denilmektedir.

Ancak kurumun taşınmaz işlemlerinin incelenmesi sonucunda, Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu ile Sınırlı Ayni Haklar İle Kişisel Haklar ve Tahsis Formu’nda kayıtlı taşınmazlarından bir kısmının cinsi tarla ve arsa olarak yer aldığı halde, bunların üzerinde ilköğretim okulu, bina ve tesisler yapılmış olduğu ve bu şekilde kullanımda olduğu görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında, hatalı uygulamanın düzeltileceği ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, söz konusu taşınmazların cins tashihi işlemlerinin yapılması gerektiği, aksi takdirde mali tabloların doğru ve güvenilir veri içermesi konusunda risk teşkil edeceği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Kurumun muhasebe kayıtları ve mali tablolarının incelenmesi sonucunda, kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerlerinin Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, kira bedellerinin de Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı Genel Yazısı’nda, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990 Kiraya verilen, irtifak hakkı tesis edilen maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabının ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı ekinde açıklandığı belirtilmiştir. Söz konusu yazıda;

“1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir. ...” denilmekte ve yazı ekinde örnek muhasebe kayıtlarına yer verilmektedir.

Söz konusu yazı, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü' tarafından, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne yazılan 02.12.2014 tarih ve 90192509-210.05.02-13521 sayılı genel yazı eki olarak mahalli idareler tarafından da uygulanması için gönderilmiş ve 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı da mahalli idarelerin kullanması için Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında hesap kodları arasına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabını açıklayan 475'inci maddesinde de;

“(1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.” denilmekte, devamında da 476'ncı madde olarak hesabın işleyişine açıklık getirilmektedir.

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer verilmemişse de Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı hesap kodları arasında sayılmıştır.

Ancak kurumun muhasebe kayıtları ve mali tabloların incelenmesinde, kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmediği görülmüştür. Kiraya verilen taşınmazların nazım hesaplarda izlenmesi aynı zamanda mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermesinin de gereğidir.

Kamu idaresi cevabında, hatalı uygulamanın düzeltileceği ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, kiraya verilen taşınmazların ilgili hesaplarda izlenmesi gerektiği, bu haliyle Bilanço dipnotları arasında yer alan 990 Kiraya verilen, irtifak hakkı tesis edilen maddi duran varlıkların kayıtlı

değerleri hesabı, 993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı ile 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabının doğru ve güvenilir veri içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Taşınmazların Kiraya Verilmesine İlişkin İhalelerde Sözleşmelerde Belirtilen Hükümlere Uyulmaması

İdarece kiraya verilen ve sözleşme ile şartname hükümleri aşağıda belirtilen taşınır ve taşınmazlar için kiracıları tarafından sigorta yaptırılmamıştır.

Çanakkale İl Özel İdaresi Hüküm ve Tasarrufunda Bulunan Çanakkale Merkez İskele ve Koltukbarınağı İskelesi, Eceabat İskelesi, Lapseki İskelesi, Gelibolu İskelesi, Yükyeri İskelesi, Bozcaada İskelesi Terminallerinin ve Müştemilatının Kullanım Haklarının (İşletilmesinin) Verilmesi İle 4 Adet Arabalı Vapurun Kiralanması İhalesi'ne ait Kira Sözleşmesi'nin "İşletme esasları" başlıklı 3'üncü maddesinin 16'ncı fıkrasında yangın, deprem, sabotaj, doğal afet veya benzeri durumlara karşı iskelelerin, iskele sahasındaki diğer mahaller ile yüzer vasıtaların gerçek değeri üzerinden sigorta ettirilerek sigorta poliçelerinin birer örneğinin İdareye teslim edileceği, bu zorunluluğa uyulmaması durumunda İdarenin uyarma yazısının tebliğini takip eden 45 gün içinde belirtilen alan ve mahallerin sigortalanmamış olması halinde sözleşmenin İdarece tek tarafı olarak feshedilerek alınmış olan teminatların İdarece bütçe hesaplarına gelir kaydedileceği,

Çanakkale İli Eceabat İlçesi Kilitbahir Köyü Kapakatma Rampasının Kiralanması İhalesi'ne ait Kira Sözleşmesi'nin "İşletme esasları" başlıklı 3'üncü maddesinin 7'nci fıkrasında yangın, deprem, sabotaj, doğal afet veya benzeri durumlara karşı kapakatma rampası ve diğer mahallerin sigorta ettirilerek sigorta poliçelerinin birer örneğinin İdareye teslim edileceği,

Çanakkale İli Merkez İlçe İntepe Beldesi Güzelyalı Köyündeki Turistlik Tesisleri Kiraya Verilmesine İlişkin İhale'ye ait Taşınmaz Mal Kira Sözleşmesi'nin 15'inci maddesinde tesislerin müstecir tarafından yangın, sel, deprem ve benzeri doğal afetlere karşı düzenli olarak sigorta ettirileceği, her yıl yenilenen sigorta poliçelerinin birer örneğinin ocak ayı sonuna kadar İdareye ibraz edileceği,

Çanakkale İli Ayvacık İlçesi Behramkale Köyü Kadırga Koyu Turistik Tesisleri İhalesi'ne ait Taşınmaz Mal Kira Sözleşmesi'nin 15'inci maddesinde de tesislerin müstecir tarafından yangın, sel, deprem ve benzeri doğal afetlere karşı düzenli olarak sigorta ettirileceği,

her yıl yenilenen sigorta poliçelerinin birer örneğinin ocak ayı sonuna kadar İdareye ibraz edileceği,

Biga İlçesi Asfalt Plenti Kiralaması İhalesi'ne ait İdari Şartname'nin 17'nci maddesinde asfalt plentinin yangın, patlama, sabotaj, tahrip olma vs. gibi durumlar için yer tesliminden önce sigorta ettirilerek sigorta poliçesinin bir örneğinin dosyasına konulmak üzere Emlak ve İstimlak Müdürlüğüne teslim edileceği,

hususları düzenlenmiştir.

Bahse konu sözleşme ve şartnamelerin ilgili hükümlerine göre, kiralamaya konu taşınır ve taşınmazların her yıl düzenli olarak sigorta ettirileceği, sigorta poliçelerinin birer örneğinin de İdareye ibraz edileceği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede bu kiralamalar için kiracıları tarafından yangın, sel, deprem, sabotaj, doğal afet veya benzeri durumlara karşı sigorta yaptırılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa iştirak edilmiş, Çanakkale İli Merkez İlçe İntepe Beldesi Güzelyalı Köyündeki Turistlik Tesis ve Çanakkale İli Ayvacık İlçesi Behramkale Köyü Kadirga Koyundaki Turistik Tesis'e ilişkin sigorta poliçelerinin resmi yazı ile talep edildiği, kiracı firmalar tarafından gönderilen sigorta poliçelerinin ilgili bölümlerinin de ekte sunulduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte Çanakkale İl Özel İdaresi Hüküm ve Tasarrufunda Bulunan Çanakkale Merkez İskele ve Koltukbarınağı İskelesi, Eceabat İskelesi, Lapseki İskelesi, Gelibolu İskelesi, Yükyeri İskelesi, Bozcaada İskelesi Terminallerinin ve Müştemilatının Kullanım Haklarının (İşletilmesinin) Verilmesi İle 4 Adet Arabalı Vapurun Kiralanması İhalesi'ne ait dokümanlarda yangın, deprem, sabotaj, doğal afet veya benzeri durumlara karşı iskelelerin, iskele sahasındaki diğer mahaller ile yüzer vasıtaların gerçek değeri üzerinden sigorta ettirilmesi konusunda ilgili şirkete uyarıda bulunulduğu belirtilmiş ve ihale kapsamında yer alan yüzer taşıtlara ait sigorta poliçeleri sunulmuş, iskelelerin ve varsa iskele sahasındaki diğer mahallerin sigortalanmasına ilişkin ise herhangi bir poliçe sunulmamıştır. Ayrıca bulguda belirtilen diğer kiralama ihalelerinden Çanakkale İli Eceabat İlçesi Kilitbahir Köyü Kapakatma Rampasının Kiralanması İhalesi ile Biga İlçesi Asfalt Plenti Kiralaması İhalesi'ne ait herhangi bir açıklama ya da belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak İdarenin, bulguda belirtilen kiralamaları için kiracıları tarafından yukarıda belirtilen sözleşme ve şartname hükümlerine uygun şekilde yangın, sel, deprem, sabotaj, doğal

afet veya benzeri durumlara karşı sigorta yaptırılması ve bu sigortalara ilişkin poliçelerin İdareye ibraz edilmesi ile ilgili hususların takibini yapması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Paylarının Tahsilinin Zamanında Yapılmaması

Taşınmaz kültür varlıkları katkı payı ödemekle yükümlü belediyelerin bir kısmının aylık bildirim ve ödemelerini geciktirdikleri veya olması gerekenden daha az ödeme yaptıkları görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesinin altıncı fıkrasında, belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tahakkuk ettirileceği ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin yedinci fıkrasında, tahsil edilen miktarın, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanacağı; bu miktarın, il özel idaresince ve belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılacağı ve bu payın valinin denetiminde kullanılacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan, 2863 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesinde katkı payının tarih, tahakkuk ve tahsiline ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, belediyeler topladıkları taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarını takip eden ayın 10'uncu gününe kadar yatırmaları gerekmektedir. Aksi takdirde yatırılmayan paylara ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda gecikme zammının uygulanacağı, ilgili maddenin devamında ifade edilmektedir. Ayrıca Belediye Başkanları söz konusu payları zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdürler.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda, 2021 yılı sonu itibari ile taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı paylarının bazı belediyeler tarafından İdareye gönderilmediği veya eksik gönderildiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda İdarenin 7256 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun kapsamında yapılandırılan 2.142.241,62 TL, 2021 yılı içinde İller Bankası'na bildirilen 1.414.710,08 TL olmak üzere toplam 3.556.951,70 TL tahsil edilmesi gereken alacağının olduğu görülmektedir. Aynı zamanda kurum tarafından ilgili belediyeler ve İller Bankası ile alacağın tahsili için yazışmalar yapılarak alacağın takibinin yapıldığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında, alacakların takip ve tahsilinin yapılacağı ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri ve değerlendirmeler çerçevesinde, ilgili belediyelerin söz konusu payları zamanında göndermesinin takip edilerek alacakların tahsilinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Doğrudan Temin Suretiyle Yapılan Alımların Elektronik Kamu Alım Platformuna Kaydedilmemesi

Doğrudan temin ile yapılan satın alma işlemlerinin EKAP'a kaydedilmediği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'da ihale ve diğer satın alma süreçlerinin yürütülmesi için Kamu İhale Kurumu tarafından oluşturulan EKAP'a ilişkin hükümler düzenlenmiştir. İlgili maddede EKAP'ın kurulması ve işletilmesi ile ihale sürecinde elektronik araçların kullanımına ilişkin esas ve usullerin Kurum tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki görev ve yetkilere istinaden Kamu İhale Kurumu, Kamu İhale Genel Tebliğini'nin "Doğrudan temin kayıt formu" başlıklı 30.9.2'nci maddesinde, doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinden kayıt altına alınması gerektiğini düzenlemiştir.

Yapılan incelemede, doğrudan temin ile yapılan satın alma işlemlerinin EKAP'a kaydedilmediği görülmüştür.

Bu durum yukarıda yer verilen yasal düzenlemelere aykırılık teşkil etmekle birlikte, 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin (1) bendinde yer alan ve söz konusu Kanun'un 21'inci

ve 22'nci maddeleri kapsamında parasal limitler dâhilinde yapılan harcamalarının, idarenin bütçesine bu amaçla koyduğu ödeneğin %10'unu aşamayacağı hükmüne ilişkin kontrollerin EKAP verileri ile de teyit edilememesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, doğrudan temin suretiyle yapılan alımların Kamu İhale Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslar dahilinde EKAP'a kaydedilmesinin sağlanacağı ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

Doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımların Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslar dâhilinde EKAP'a kaydedilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Yapım İşlerinde All Risk Sigorta Poliçelerine İlişkin Hatalı Uygulamalar Yapılması

İdare tarafından ihale edilen yapım işlerine ait all risk sigorta poliçelerine ilişkin bazı işlemlerin Sözleşmelere ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olmadığı görülmüştür.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin 17'nci maddesinde işin, iş yerinin korunması ve sigortalanması hususu düzenlenmiştir. Söz konusu maddede yüklenicilerin; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı all risk sigorta yaptırma zorunluluğu hüküm altına alınmıştır. All risk sigortaya ilişkin düzenlemelere ise Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer verilmiş olup bahsi geçen maddede yaptırılacak olan all risk sigortaların Yapım İşleri Genel Şartnamesindeki hükümler çerçevesinde yaptırılması gerektiği düzenlenmiştir.

İdare tarafından ihale edilen ve sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ilişkin sigorta poliçelerinin incelenmesi neticesinde; aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

A) All Risk Sigorta Primlerinin Ödendiğine ve Sigorta Poliçesinin Yürürlükte Olduğuna Dair Belge Bulunmadan Hakediş Tahakkuku Yapılması

İdare tarafından ihale edilen yapım işlerine ilişkin hakediş tahakkuku yapılırken sigorta sözleşmesinin devam ettiği ve sigorta primlerinin ödendiğine dair sigortacıdan alınacak belgenin İdareye sunulmadığı halde İdarece hakediş tahakkuku yapıldığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 9'uncu maddesinin 5'inci fıkrasında; sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hakedişin tahakkuka bağlanmasından önce idareye sunulmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; yapım işlerinde yükleniciler tarafından all risk sigorta yaptırılmakla beraber, hakedişlerin tahakkuka bağlanmasından önce sigorta sözleşmesinin devam ettiği ve sigorta primlerinin ödendiğine dair sigortacıdan alınacak belgenin İdareye sunulmadığı ve İdarenin de bu belgenin var olup olmadığına bakmaksızın hakedişleri tahakkuka bağladığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bundan sonraki ihalelerde konuya ilişkin hassasiyet gösterileceği ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükmü çerçevesinde işlem tesis edilmemesi; yüklenici tarafından sigorta primlerinin ödenmediği ve bu yüzden sigorta şirketince sigorta poliçesinin iptal edildiği durumda, poliçe kapsamındaki bir rizikonun gerçekleşmesi neticesinde İdarenin sigorta şirketinden tazminat alamayarak zarara uğramasına sebebiyet verebileceği değerlendirilmektedir.

B) All Risk Sigorta Poliçelerinin İş Artışı ve Süre Uzatımlarına Göre Revize Edilmemesi

İdare tarafından ihale edilen yapım işlerinde all risk sigorta poliçelerinin sözleşme ve Yapım İşleri Genel Şartnamesinde belirtildiği üzere iş artışı ve/veya süre uzatımlarını kapsayacak şekilde revize edilmediği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrasında; sigortaya esas alınacak bedellerin, işin kendisi için sözleşme bedeli, her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedeller olduğu belirtilmiştir. Ayrıca ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dahil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, İdarece ihale edilen yapım işlerinden bazılarında süre uzatımı ve/veya iş artışı yapıldığı, söz konusu yapım işlerinde süre uzatımı ve/veya iş artışı yapılmasına rağmen sigorta poliçelerinin süre ve bedel açısından zeyilname ile revize edilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, All Risk sigorta poliçelerinin iş artışı ve süre uzatımlarına göre revize edildiği ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

All risk sigorta poliçelerinin yukarıda yer verilen mevzuat hükmü çerçevesinde revize edilmemiş olması; poliçe kapsamındaki bir rizikonun gerçekleşmesi neticesinde İdarenin olması gereken miktardan daha az miktarda tazminat almasına neden olacak ve İdarenin zarara uğramasına sebebiyet verebileceği değerlendirilmektedir.

C) All Risk Sigorta Poliçelerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde Belirtilen Oranların Üzerinde Muafiyet Oranlarına Yer Verilmesi

İdare tarafından ihale edilen yapım işlerine ait all risk sigorta poliçelerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesinde belirtilen uygulanabilecek azami muafiyet oranlarının üzerinde oranlar belirlendiği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 9'uncu maddesinin 3'üncü fıkrasında; kıymetlerin sigortalanmasında tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami % 2 olabileceği belirtilmiştir. Deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranının azami % 20 olabileceği, bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmayacağı düzenlenmiştir. Ayrıca muafiyet ve koasürans oranlarına isabet eden hasarların karşılanmasının yüklenicinin sorumluluğunda olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri gereğince, muafiyet açısından tüm riskler için uygulanabilecek azami oranın %2 olması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdarece ihale edilen yapım işlerine ilişkin all risk sigorta poliçelerinde yangın, hırsızlık, üçüncü şahıs mali mesuliyet, diğer doğal afetler, kazık iksa ankraj hasarları, bakım devresi, diğer hasarlar vb. muafiyetlerin %10 oranında düzenlendiği görülmüştür.

All risk sigorta poliçelerinde, Yapım İşleri Genel Şartnamesinde belirtilen uygulanabilecek azami muafiyet oranlarının üzerinde oranlar belirlenmiş olması, yüklenicinin

sorumluluğunu ortadan kaldırmamakla birlikte karşılaşılabileceği riski artırmaktadır. Dolayısıyla Yapım İşleri Genel Şartnamesinin ilgili hükmünde belirtildiği üzere tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2 olması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2 olabileceği hükmüne uygun olarak sigorta poliçelerinin düzenlenmesinin sağlanacağı ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

All risk sigorta poliçelerinin yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Hakedişlerin Ödenmesinde Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Borç Sorgulamasının Yapılmaması

İdare tarafından gerçekleştirilen mal ve hizmet alımlarına ilişkin bazı hakediş ödemelerinde işverenlerin, Sosyal Güvenlik Kurumuna ilişkin muaccel borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapılmadığı tespit edilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 90'ıncı maddesinin ikinci fıkrasında; İşverenlerin hakedişlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödeneceği,

Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde; İdarelerin, yaptığı ihaleler sonucunda işverene ödeyeceği her hakediş ödemesinden önce işverenin ve varsa alt işverenlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapacakları, İdarelerin ihale yoluyla yaptırdıkları her türlü işleri üstlenenlerin hakedişlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödeneceği,

Hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, ihale yöntemi ile gerçekleştirilen akaryakıt alımı ile araç kiralama hizmet alımı ihaleleri hariç olmak üzere, mal ve hizmet alımlarına ait hakediş ödemelerinden önce Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası,

gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı sorgulanmadan hakediş bedellerinin ödendiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, hakediş ödemelerinde işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ilişkin muaccel borçlarının bulunup bulunmadığı hususundaki sorgulamanın titizlikle sürdürülmesinin sağlanacağı ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

İdarenin ihale yoluyla yaptığı alımlar sonucunda her hakediş ödemesi öncesinden yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarını sorgulaması ve prim borçları söz konusu ise hakedişlerden mahsup ederek ödeme yapması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Kurumda çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "*Çalışma şartları ve dinlenme hakkı*" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş

Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2021 yılında 555 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede Kurumda görev alan kadrolu 59 işçiden 19'unun 110 ile 306 gün arasında, 15'inin 53 ile 96 gün arasında kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Kamu idaresi cevabında, işçilerin, geçmiş yıllara ilişkin kullanılmamış yıllık izinleri, bağlı oldukları müdürlüklerle koordine kurularak kamu hizmetlerini aksatmayacak şekilde kullanmaları sağlanacaktır denilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Kurumda çalışan

işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Kuruma ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullanılması sağlanmalıdır.

BULGU 10: Serbest Tüketici Durumundaki İdarenin Elektrik Enerjisi Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması

Serbest tüketici durumunda olan İdarenin elektrik enerjisi ihtiyacını ihale mevzuatında belirlenen usuller yerine, elektrik dağıtım şirketinden ihale yapmaksızın karşıladığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Kapsam” başlıklı 2'nci maddesi uyarınca, Kanun'a tabi idarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülmektedir. Aynı Kanun'un “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde, mal; “*satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve haklar*” şeklinde tanımlanmıştır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 30.05.2018 tarih ve 30436 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 4'üncü maddesinde; serbest tüketici, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması veya organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini haiz olması nedeniyle tedarikçisini seçme hakkına sahip gerçek veya tüzel kişi şeklinde tanımlanmıştır.

"Serbest Tüketici Kapsamı ve elektrik tedariki” başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendinde; bir önceki takvim yılında serbest tüketici limitini aşan miktarda elektrik tüketilen kullanım yerinin kullanım hakkına sahip ya da kullanım hakkını edinen tüketicilerin serbest tüketici kabul edileceği ifade edilmiştir.

“İkili anlaşma kapsamında yer alan tüketicilerin hak ve yükümlülükleri” başlıklı 39'uncü maddesinin 1'inci fıkrasında; serbest tüketicilerin, tüketim miktarı serbest tüketici limitini geçen her bir ölçüm noktası için ayrı bir tedarikçi ile ikili anlaşma yapılabileceği belirtilmiştir.

4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un “Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ve Kurul Başkanlığı” başlıklı 5'inci maddesi altıncı fıkrasının (b) bendinde de, “her yılın Ocak ayının sonuna kadar serbest tüketici tanımına ilişkin limitlerdeki indirimleri belirlemek ve yeni limitleri yayımlamak” EPDK'nın görevleri

arasında sayılmıştır. Bu bağlamda, serbest tüketici limiti her yıl EPDK tarafından yeniden değerlendirilmekte ve uygun görüldüğü ölçüde düşürülmektedir. Bu doğrultuda EPDK Kararı ile 2021 yılı için serbest tüketici limiti yıllık 1.200 kWh elektrik tüketimi ve üzeri olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan, 17.06.2011 tarihli ve 2011/DK.D-105 sayılı Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararı'nda, serbest tüketici olan idarelerin elektrik ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kanun çerçevesinde mal alımı ihalesi olarak temin etmeleri gerektiği; Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 13.10.2011 tarihli ve 9 no.lu Elektronik Haberleşme Hizmeti, Elektrik Ve Doğalgaz Alımı Genelgesi'nde de, 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelerce, serbest tüketici olmaları halinde elektrik ihtiyaçlarının ihale yolu ile temin edilmesinin esas olduğu; ancak, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan limitlerin aşılması halinde söz konusu ihtiyaçların doğrudan temin yoluyla karşılanabileceği ifade edilmiştir.

İlgili mevzuat uyarınca, serbest tüketici olmaları halinde, Kanun kapsamındaki idarelerin elektrik enerjisi ihtiyaçlarını ihaleyle veya piyasa araştırmasına dayalı olarak doğrudan temin yoluyla temin etmelerinin esas olduğu açıktır.

Yapılan incelemede, İdarenin 2021 yılında Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından belirlenen 1.200 kWh limitin üzerinde elektrik tükettiği ve serbest tüketici niteliğini taşıdığı, dolayısıyla elektrik enerjisi ihtiyacını 4734 sayılı Kanun'da belirtilen usullerden biriyle karşılaması gerekirken, 2020/27476 ihale kayıt numaralı Serbest Piyasadan Elektrik Enerjisi Alım İş Sözleşmesinin bitiş tarihi olan 03.03.2021 tarihinden itibaren tedarikçiden doğrudan alım şeklinde karşıladığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, elektrik enerjisi alımı ile ilgili elektrik dağıtım şirketlerinden ihale yolu ile alım için çalışmaların devam ettiği ifade edilmektedir. Ancak bunun doğruluğu, hesapların bundan sonraki dönemde incelenmesi sonucu teyit edilebilecektir.

Yasal düzenleme gereğince İdarenin elektrik enerjisi ihtiyacının ihale yoluyla karşılanması, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya yıllık tüketim miktarının yukarıda belirtilen limitleri aşmaması halinde ise doğrudan temin usulünün kullanılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu					
Bulgu Adı			Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazların	Cins	Tashihlerinin	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu Diğer Bulgular kısmında " Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması" başlığı altında 2 nolu bulgu olarak Rapora alınmıştır.
Yapılmaması					
Kiraya Verilen Taşınmazların	İlgili		2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu Diğer Bulgular kısmında " Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi " başlığı altında 3
Hesaplarda İzlenmemesi					

			nolu bulgu olarak Rapora alınmıştır.
Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Paylarının Tahsiline İlişkin Takibin Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu Diğer Bulgular kısmında " Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Paylarının Tahsilinin Zamanında Yapılmaması " başlığı altında 5 nolu bulgu olarak Rapora alınmıştır.
İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu Diğer Bulgular kısmında " İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması " başlığı altında 9 nolu bulgu olarak Rapora alınmıştır.

Mali Tablolarda Taşınmaz Mal Hesaplarındaki Değerler ile Taşınmaz İcmal Cetvellerindeki Değerlerin Tutarsız Olması	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular kısmında " Mali Tablolarda Taşınmaz Mal Hesaplarındaki Değerler ile Taşınmaz İcmal Cetvellerindeki Değerlerin Tutarsız Olması" başlığı altında 1 nolu bulgu olarak Rapora alınmıştır.
Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular kısmında " Sınırlı Aynı Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nun Mevzuata Uygun Olarak Tutulmaması ve Tahsisli

			<p>Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması" başlığı altında 2 nolu bulgu olarak Rapora alınmıştır.</p>
--	--	--	--